

ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК

за израду идејног урбанистичко-
архитектонског рјешења парка
„Европа“ у Прњавору

Град Прњавор
Одјељење за стамбено-комуналне послове и инвестиције
2025. година

САДРЖАЈ

1.	УВОД.....	3
2.	ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА.....	3
3.	ЛОКАЦИЈА.....	4
4.	АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА.....	5
5.	ПРОГРАМСКЕ СМЈЕРНИЦЕ.....	7
6.	ТЕХНИЧКИ ЗАХТЈЕВИ.....	9
7.	ЗАКЉУЧАК.....	9
8.	ПРИЛОЗИ:.....	9

1. УВОД

Овај пројектни задатак дефинише програмске, просторне, функционалне, техничке и пејзажно-архитектонске смијернице за израду идејног урбанистичко-архитектонског рјешења за градски парк. Рјешење ће представљати основ за даљу израду техничке документације и реализацију кроз инвестиционе радове.

Парк „Европа“ се налази у централној зони Града Прњавор.

Сл. 1 Позиција парка (извор: "GoogleEarth")

2. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОЈЕКТА

Основни циљ предметног урбанистичко-архитектонског пројекта јесте унапређење укупног квалитета јавног градског простора кроз успостављање савременог, мултифункционалног и амбијентално вриједног парка у централној урбаној зони Града Прњавора. Пројектом се тежи креирању просторне цјелине која ће, кроз плански дефинисану просторно-функционалну структуру, задовољити потребе корисника свих старосних и друштвених група, те допринијети изградњи идентитета града и јачању урбаног карактера његове јавне сфере. Главни мотив новог рјешења парка треба да буде мултикултуралност Прњавора који је још познат као "Мала Европа" управо због своје богате мултикултуралности. Овај град је дом многим националним мањинама, укључујући Украјинце, Пољаке, Чехе, Италијане, Роме и друге. Ове заједнице су се населиле у Прњавор крајем 19. и почетком 20. вијека, често долазећи из источне и централне Европе током периода Аустро-Угарске владавине. Заједнички живот ових различитих етничких група карактерише међусобно уважавање и толеранција. Традиције, обичаји и језици ових заједница и даље се његују, а многе од њих одржавају снажне везе са својим матицама. Ова разноликост чини Прњавор јединственим мјестом у Босни и Херцеговини.

Предвиђена интервенција има за циљ да подigne ниво доступности и разноврсности, едукативних и културних садржаја у отвореном простору, чиме се стварају услови за активацију јавног живота и подстицање партиципативне употребе простора од стране локалне заједнице. Урбанистичко обликовање парка треба да рефлектује савремене тенденције у пејзажној архитектури, уз уважавање локалних карактеристика, природних предиспозиција локације и културно-историјског контекста. Посебан акценат ставља се на имплементацију инклузивних и вишеслојних садржаја који омогућавају флексибилну употребу простора, активан и пасиван боравак, међугенерациску интеракцију и интеграцију особа са умањеном покретљивошћу. У том смислу, парк се дефинише као отворени систем намијењен широком спектру корисника, који ће функционисати као просторни катализатор друштвене кохезије и свакодневне урбане динамике. Поред тога, пројекат афирмише принципе одрживог развоја кроз примјену еколошки одговорних рјешења, валоризацију природних ресурса, интеграцију зелене инфраструктуре и адаптацију простора на актуелне и будуће изазове које намећу климатске промјене. У том контексту, парк се планира као витални сегмент урбане екологије и зелене мреже града.

3. ЛОКАЦИЈА

Парк се налази у централном подручју Прњавора, унутар зоне планиране за јавне зелене површине. Парк „Европа“ обухвата површину од приближно 9000m². Ова локација је у функцији јавних простора за социјализацију, културне догађаје и одмор.

Сл. 2 Геодетска подлога – макро локација

Сл. 3 Геодетска подлога – микро локација

Локација парка чини значајну јавну површину у оквиру ширег градског ткива. Контактне улице: са северне стране парк је ограничен саобраћајницом која раздваја парк од споменика јуницама града Прњавора који је подигнут у част борцима који су дали своје животе за слободу и темеље Републике Српске, док са источне стране Улица Београдска раздваја парк и Центар за културу Прњавор.

Окружење: културне и административне зграде, образовно-васпитне установе, стамбени објекти, пословни простори.

4. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Сл. 4 Парцела парка (извор: "Екатастар")

4.1.1. Топографија и конфигурација терена

Шире посматрано парк је позициониран на узвишењу на којем је изграђено градско језгро. Терен на којем се налази парк је на природној падини, са врхом који се налази непосредно уз сјевероисточну страну обухвата. Падина је благо нагнута у правцу сјевероисток–југозапад.

Терен карактеришу умјерени нагиби без екстремних успона или озбиљних физичких баријера које би ограничавале употребљивост или приступачност простора, што га чини погодним за различите облике урбаног уређења и јавне употребе.

4.1.2. Зеленило

На локацији постоји већи број дрвенастих формација, са доминантно листопадним врстама у различитим фазама раста. Постојећа вегетација има амбијентални и климатски значај, али није систематски одржавана. Неки примерци дрвећа представљају вредну биолошку основу за будуће пејзажно уређење. Травњаци су углавном деградирани, а ниско растиње се налази у неуређеном стању.

4.1.3. Инфраструктура и опрема

Постојећи елементи урбаног мобилијара (клупе, канте, светиљке) су дотрајали и нефункционални. Пјешачке стазе су неједначене, без континуитета и често

прекривене шљунком или бетонским плочама лошег квалитета. Осветљење је недовољно, а не постоји систем наводњавања, систем одводње нити адекватна дренажа.

4.1.4. Саобраћај и доступност

Локација је доступна искључиво за пјешаке и бициклисте, док је приступ возилима ограничен. У непосредној близини обухвата, уз постојеће саобраћајнице, налазе се јавне паркинг површине које омогућавају лако доступно паркирање за кориснике парка.

4.1.5. Амбијентална и визуелна анализа

Поједине тачке парка нуде изузетне визуре ка урбаним реперима града. Визуелни идентитет простора је нарушен неодржаваношћу и недостатком функционалне хијерархије у организацији простора.

4.1.6. Анализа контекста

Парк „Европа“ има значајну улогу у урбаном идентитету Прњавора. Његов положај и величина пружају могућност формирања централне зелене оазе која може објединити културне, образовне и рекреативне функције. Са урбанистичког аспекта, простор представља потенцијалну „зелену спону“ између различитих зона и садржаја у језгру града.

4.1.7. Еколошки и амбијентални аспекти

Еколошки значај: Унапређењем зелених површина доприноси се смањењу урбаних топлотних острва и повећању биодиверзитета.

Амбијентални потенцијал: Простор омогућава формирање амбијентално разноликих зона – контемплативних (мир, читање), активних (игра, рекреација), друштвених (дружење, манифестације).

5. ПРОГРАМСКЕ СМЈЕРНИЦЕ

Урбанистичко-архитектонско рјешење мора предвидети следеће програмске и просторне садржаје:

- **Спомен-обиљежје:**

У складу са културолошким значајем који Прњавор има као симбол мултикултуралности и заједничког европског наслеђа, обавезно је у оквиру идејног рјешења предвидјети просторно и обликовно рјешење спомен-обиљежја „Европа“. Споменик треба да представља симболични елемент који ће кроз савремени архитектонски језик одати почаст мултиетничком карактеру Прњавора и његовој историјској улози у очувању европског културног наслеђа.

- Локација споменика треба бити позиционирана у складу са главним комуникационим токовима у парку и визуелно наглашена у амбијенту.
- Обликовање треба бити савремено, репрезентативно и тематски усклађено са именом парка „Европа“.
- Споменик може бити изведен кроз скулпторску форму, инсталацију или комбинацију материјала (камен, метал, стакло) који асоцирају на теме европског јединства и разноликости.
- Пожељно је укључити и пратеће урбане елементе као што су клупе, информативне плоче.

- **Љетна сцена – амфитеатар** У оквиру идејног рјешења, обавезно је третирати простор љетне сцене као један од централних садржаја парка. Љетна сцена има значајну улогу као јавни простор намијењен организовању културних, умјетничких и забавних догађаја на отвореном, чиме парк добија функцију активног урбаног форума за грађане и чини га проширеним функционалним простором на отвореном Центра за културу који се налази у непосредној близини. Љетна сцена се третира као један од примарних садржаја парка и њено обликовање мора бити у складу са амбијентом парка, уз наглашену естетску вриједност и функционалност. Посебна пажња посвећује се ноћном амбијенталном осветљењу сцене и гледалишта.

Програмске смјернице за рјешење сцене обухватају:

- Формирање **амфитеатралног простора** са минималним бројем сједишта за публику (минимално 80 до 100 сједећих мјеста), са могућношћу привременог повећања капацитета за стојећу публику.
- Сцена треба бити архитектонски интегрисана у терен, са пажљивим планирањем природне или вјештачке хладовине.
- Омогућити лак приступ сцени за публику и извођаче, укључујући приступ особама са инвалидитетом.
- Предвидјети инфраструктуру за **електрично напајање сцене**, укључујући:
 - минимално једну главну електрораздјелну таблу у близини сцене,
 - довољан број прикључака за озвучење, расвјету и сценску технику,
 - технички приступ за евентуално сервисирање и монтажу опреме.

- **Пјешачке стазе и комуникације:** логична и приступачна мрежа стаза са природним токовима кретања, доступна особама са смањеном покретљивошћу;
- **Зелене површине:** У оквиру израде идејног рјешења, потребно је предвидјети разноврсне типове вегетације, са јасно дефинисаном стратификацијом простора: високо растиње (дрвеће), средње растиње (жбунови), ниско растиње (травњачке површине и цвијетњаци). Посебан акценат ставља се на употребу аутентичних и аутохтоних биљних врста, са циљем очувања локалног биодиверзитета и стварања стабилног еколошког система унутар паркова. Травњачке површине треба планирати са унапријед пројектованим системом аутоматског наводњавања ради обезбјеђења одрживог одржавања зелених зона. Приликом израде идејног рјешења, пожељно је урадити дендролошку валоризацију постојећег дрвеног фонда (дендрофонда), са циљем да се у што већој мјери сачувају вриједни примјерци, а уклањање биљака буде минимизовано и оправдано стручним анализама.
- **Дјечије игралиште:** безбиједно, модерно опремљено, са антистрес подлогама и освијетљењем;
- **Зоне за рекреацију одраслих:** зона за шах, стони тенис, јогу итд;
- **Мијеста за одмор и социјализацију:** клупе, перголе, водени елементи, јавна чесма/е;
- **Мобилијар:**
 - Стандардизовани елементи: клупе, лежачке, канте, бициклички сталци, панои;
 - Материјали: метал+дрво или рециклирани композити, отпорни на временске услове и вандализам;
- **Пјешачка инфраструктура:**
 - Стазе: бетонски или камени сегменти високе отпорности;
 - Све стазе прилагођене особама са инвалидитетом;
- **Осветљење:** енергетски ефикасно, са посебним освртом на сигурност корисника у вечерњим сатима.
 - ЛЕД светиљке са сензорском регулацијом интензитета;
 - Акценти на споменик, сцену, стазе, могуће елементе у парку као што су фонтана и дјечија зона;
 - Естетско осветљење за дрвеће и кључне елементе;
- **Приступ:** Потребно обезбиједити: пуну приступачности особама са инвалидитетом, приступе за пјешаке, бициклисте и приступ сервисних возила кину и простору отворене сцене.

6. ТЕХНИЧКИ ЗАХТЈЕВИ

- Решење мора бити усклађено са важећом просторно-планском документацијом;
- Неопходно је обезбедити техничке предуслове за одржавање и функционисање (дренажа, електро-инсталације, наводњавање);
- Сви елементи морају бити у складу са прописима о безбиједности и приступачности;
- Предвидјети оквирне трошкове имплементације.

7. ЗАКЉУЧАК

Овај пројектни задатак представља основ за расписивање конкурса/јавне набавке за израду идејног рјешења уређења градског парка „Европа“ у Прњавору. Служи као смјерница пројектантима за формирање функционалног, естетског и технички оправданог рјешења, усмјереног ка дугорочном очувању и унапређењу јавног простора.

8. ПРИЛОЗИ:

- Посједовни лист;
- Геодетска подлога са висинском представом у дигиталном облику;
- Катастарски план;
- Ситуација терена;
- Фотодокументација

С поштовањем,

в.д. НАЧЕЛНИКА ОДЈЕЉЕЊА
Далибор Прерадовић, дипл. инж. саоб.

